

ప్రపంచీకరణ - పేదరిక నిర్మూలన

ప్రపంచీకరణ, గత 15 సం॥లుగా ఒక వివాదస్పద సమస్యగా నలుగురుచున్నది. ఇది ఒక అనివార్య ఆర్థిక పరిణామమని అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. ఆయా దేశాలు తమ స్వతంత్ర సమగ్ర ఆర్థికాభివృద్ధికి ఏమాత్రము ఆటంకము ఏర్పడకుండా, పైగా అటువంటి అభివృద్ధి వేగాన్ని పెంచే విధంగా ప్రపంచీకరణ పరిణామాలను మలుచుకోవాలని అభిప్రాయపడుతున్నాయి.

ప్రపంచీకరణ వలన ప్రపంచం మరింత కుదించుకొని ఒక కుగ్రామంగా మారుచున్నది. మారుమూల, సుదూర ప్రాంతాలు పరస్పరం సన్నిహితం కావడమే కాకుండా పరస్పర ఆధారితమైపోతున్నాయి. ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థలో మార్పు కారణంగా పెద్దమొత్తాలలో ద్రవ్యం సులభంగా అన్ని మూలలకు ప్రవహిస్తున్నది. సమాచార విప్లవం, వాణిజ్య, శాస్త్ర, సాంకేతిక పురోగమనం ఫలితంగా ప్రపంచీకరణ వలన దినదినం అనూహ్య పరిమాణాలు సంభవిస్తున్నాయి. దేశాల మధ్య మానవ సంచారం ద్రవ్య ప్రవాహం, శాస్త్రసాంకేతిక విజ్ఞాన మార్పు శరవేగంగా కొనసాగుచున్నది. సామాజిక వ్యవస్థలో ఇటువంటి ప్రపంచీకరణను ఒక అపూర్వ అవకాశంగా మలచుకొని తమ అభివృద్ధిని వేగవంతం చేసుకోగలుగుతాయి. లేదా తమ అస్వతంత్ర, అశక్త కారణంగా ఇటువంటి అద్భుత అవకాశాన్ని జారవిడుచుకుంటాయి. తమ ఆర్థిక, సామాజిక సమస్యలను తీవ్రతరం చేసుకుంటూ బలవంతులకు బానిసలుగా మిగిలిపోతాయి.

ప్రపంచీకరణ ఫలితంగా రాజ్యవ్యవస్థల ప్రాధాన్యతలలో కూడా గణనీయమైన తగ్గుముఖం ప్రస్ఫుటంగా కనబడుతుంది. రాజ్యాలు, దేశాలు పరస్పర ఆధీనత కారణంగా పూర్వపు స్వతంత్రత తగ్గడం సహజం. ప్రపంచీకరణ గత దశాబ్దం నుండి ప్రపంచ మానవ చరిత్రలో నూతన అధ్యాయానికి తెర లేపింది. విడివిడిగానున్న మార్కెట్ వ్యవస్థలు ఏకీకృతం కావటం జరిగిపోతున్నది. ఫలితంగా దేశాలలో ఇంతకు ముందుండే వేర్పాటు ఆర్థిక, వాణిజ్య వ్యాపార వ్యవస్థలు సరళీకృతం కాకుండా ఉండలేవు. వస్తు మార్పిడి, ధరవరలను ప్రపంచ మార్కెట్ శాసిస్తున్నది. ఆర్థిక ప్రగతి స్థాయిలో పురోగమనంలో అత్యంత ఒడిదుడుకులతో నున్న దేశాలు ప్రపంచమార్కెట్ ప్రభావాన్ని, శాసనాలను తట్టుకోలేక తటపటాయించడమో లేక చతికలపడటమో గమనించదగిన వాస్తవం. ఆర్థిక దార్శనికత రాజకీయ పటుత్వం కలిగిన సమాజాలు, ప్రభుత్వాలు

మాత్రమే ప్రపంచీకరణ సృష్టించే అవాంతరాలను అధిగమించగలుగుతాయి. అనుకూలంగా మలుచుకోగలుగుతాయి. నడుస్తున్న ప్రపంచీకరణ ప్రధానంగా ఆర్థిక, సాంకేతిక, వాణిజ్యవ్యాపార రంగాలలో వివిధ దేశాల మధ్య పరస్పరాధీనతకు సుస్పష్టం చేస్తున్నది. ఇటువంటి పరస్పరాధీనత ఫలితాలు ఆయా దేశాల సమాజాలకు లాభదాయకం లేదా నష్టదాయకం కూడా కావచ్చు. ఎవరకీ ఏ విధంగానూ నష్టదాయకం కాకుండా నియంత్రించగలిగే ప్రపంచ రాజకీయ వ్యవస్థ ఇంకా బాల్యవస్థలోనే ఉండటం గమనార్హం. ఐక్యరాజ్యసమితి, భద్రతామండలి, ప్రపంచ వాణిజ్య వ్యవస్థలు వాటి ప్రాతినిధ్యం, పనివిధానం, అధికారం, ఆర్థిక ప్రపంచీకరణను అది సృష్టిస్తున్న జరిలమైన సమస్యలను పర్యవేక్షించడానికి, నియంత్రించడానికి తగినంతగా లేకపోవటం ప్రశ్నార్థకం. ఈ లోటును గమనించి, గుర్తించి పూరించడానికి అన్ని దేశాలు ముఖ్యంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న పేద దేశాలు సమైక్యంగా సాధికారికంగా కృషి చేయవల్సిన కర్తవ్యం కొట్టవచ్చినట్లు కనబడుచున్నది.

ప్రపంచీకరణ దాని బహుముఖ ప్రభావం, విశ్వరూప సాక్ష్యాత్కారం యాదృచ్ఛికం కాదు. ఇరవయ్యవ శతాబ్దం ఉత్తరార్థ భాగంలో అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో పెద్ద పరిణామం చోటుచేసుకున్నది. అక్కడి బహుళజాతి సంస్థలు, వాటి అనుబంధ సంస్థలు వారి ప్రభుత్వాల ఆదాయ, వ్యయాలలో అపూర్వమైన, గుణాత్మకమైన మార్పు చోటుచేసుకున్నది. వారి అంతరంగిక అసమానతలు, అభద్రతలు ఎలా వున్నా అవి మాత్రం సంపన్న దేశాలుగా తమ పెట్టుబడులను, ధనాన్ని, సాంకేతిక నైపుణ్యాన్ని ఎగుమతి చేయడానికి ఒకరితో మరొకరు పోటీపడుతూ అభివృద్ధి చెందుతున్న పేద దేశాల వ్యవస్థలలో బలంగా జోక్యం చేసుకుంటున్నాయి. “పెట్టుబడి”, అభివృద్ధికి అమూల్యం అయితే పెట్టుబడిదారులు దీనిని అభివృద్ధి సాధనకు ఉపయోగించవచ్చు. లేక పేద దేశాలలో కోకొల్లలుగా లభ్యమవుతున్న మానవశ్రమను చౌకగా కొనుగోలు చేసి “అభివృద్ధి” పేరిట తమ పెట్టుబడిపై అత్యధిక లాభాలు దండుకోవచ్చు. పై ప్రక్రియలను పర్యవేక్షిస్తూ, నియంత్రిస్తూ అభివృద్ధి చెందుతున్న లేక పేదదేశాలు తమ అభివృద్ధి వేగాన్ని పెంచుకోవచ్చును లేదా తమ పేదరికాన్ని, పరాధీనతను కూడా పెంచుకోవచ్చు. తాము శతాబ్దాలుగా పోరాడి సాధించుకున్న స్వతంత్రం, స్వతంత్ర ఆర్థికాభివృద్ధిని గౌరవిస్తూ స్వావలంబన దిశా నిర్దేశన చేసుకోగలిగితే అది రాజకీయ నాయకత్వం యొక్క విజ్ఞానం, విషయ జ్ఞానం, దార్శనీయతలపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

ధనాధ్య దేశాల దనదాహం నేపథ్యంలో కొనసాగుతున్న ప్రపంచీకరణ సహజంగానే బలహీన దేశాలకు కొరకరాని కొయ్యగా కనపడవచ్చు. వారు ఇచ్చే పెట్టుబడులు షరతులతో కూడినట్లుగా కనపడవచ్చు. విశ్లేషకులు వివరిస్తున్నట్లుగా షరతులుగా కనబడే నిబంధనలు ఆయా సందర్భాలకు సంబంధించిన నియమాలు ఆయా పరిశ్రమలు

అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు నిజంగా ఉపయోగంలోకి రావాలంటే, నిరంతరాయంగా కొనసాగాలంటే ఆ నియమాలను యథాతథంగా కాకుండా పరిస్థితికి అనుగుణంగా అనువర్తించేస్తూ అమలుపరచటం అవసరం. రాజకీయ వ్యవస్థ పటుత్వం అంతర్జాతీయంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న, పేద దేశాల సమిష్టి ఒత్తిడి ఫలితంగా షరతులుగా భావించబడే నిబంధనలను ఆచరించడం, సంస్కరించడం కష్టసాధ్యం కాదు.

ప్రపంచ ఆర్థిక చరిత్రకారులు శ్రీ డేవిడ్ రాండెస్ సెలవిచ్చినట్లు "The Greatest single problem and danger facing the world of the third millennium is the gap in wealth and health that separates rich and poor" అనగా ఈ శతాబ్దిలో ప్రపంచం ఎదుర్కొనే ఏకైక ప్రమాదం ధనిక, పేద ప్రజలను చీల్చే ఆస్తి, ఆరోగ్యాల మధ్య ఏర్పడుచున్న అంతరం మాత్రమే. 1999లో UNDP ప్రకటించిన మానవ అభివృద్ధి నివేదిక ఇలా చెబుతుంది. "ప్రపంచంలో 20%గా నున్న ధనికులు మరియు 20%గా నున్న నిరుపేదలు మధ్యనున్న ఆదాయాల నిష్పత్తి 1820లో 3:1 ఉండగా అది 1913లో 11:1, 1970లో 30:1, 1990లో 60:1, 2000 నాటికి 86:1గా తేలింది. 1997లో ప్రపంచ జనాభాలో ధనిక దేశాలలో నివసించే 20% జనాభా ప్రపంచ ఆదాయంలో 86% పొందగలిగింది. అట్టడుగునున్న 20% జనాభా కేవలం 1 శాతం ఆదాయాన్ని మాత్రమే పొందగలిగింది. అయితే పేదరికం కూడా, కూడు, గుడ్డకు, నోచుకోలేని వారిని మాత్రమే అనుకోవద్దు. ఆదాయాల మధ్య పెరుగుతున్న తీవ్రమైన వ్యత్యాసాన్ని గుర్తించడం అవసరం. అమెరికాలో 1999లో ఒక కార్పొరేషన్ ముఖ్యాధికారి సామాన్య కార్మికుడు కంటే 475 రెట్లు ఆదాయాన్ని సంపాదించుకోగలుగుతున్నాడు. అంతమాత్రాన ఆ కార్మికుడు కటిక దరిద్రుడని చెప్పలేం. అయినా వ్యత్యాసాన్ని విస్మరించలేం. ప్రపంచంలోని 195 దేశాలలో 80 నిరుపేద దేశాలు 1990లో అంతకుముందటి దశాబ్దపు తలసరి ఆదాయాని కంటే తక్కువ ఆదాయాన్ని సంపాదించుకున్నాయి. తగ్గిపోతున్న ప్రజారోగ్యం, వ్యాపిస్తున్న ఎయిడ్స్ వ్యాధి, పెరిగిపోతున్న కాలుష్యం 100 కోట్లుగానున్న నిరుద్యోగం, వీటన్నిటికీ ఆ దేశాల దారిద్ర్యమే మూలకారణం. ప్రపంచీకరణను, పై సవాళ్ళను విజయవంతంగా ఎదుర్కొనే విధంగా ఉపయోగించగలగడం ఈ తరం యొక్క గొప్ప బాధ్యత. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఆర్థిక, సాంఘిక న్యాయాన్ని సాధించినదే ఈ తరమూ, మరో తరము, భవిష్యత్తు అంధకారం కాకుండా ఆపలేం. పైనుదహరించిన ధనిక దేశాలలో పొంగిపొరలుచున్న ధనాన్ని, రాజకీయ చతురత దీక్షా దక్షతలతో వినియోగించగలిగే దేశానికి, సమాజానికి ప్రస్తుత దారిద్ర్యాన్ని నిర్మూలించటం అసాధ్యం కాదు కదా సుసాధ్యం కూడా. పేదరికాన్ని క్రమంగా తగ్గిస్తూ అనతికాలంలోనే నామరూపాలు లేకుండా చెయ్యాలంటే ఆయా దేశాల, సమాజాల రాజకీయ విధాన రూపకల్పనలే అత్యంత ప్రధానం.

పూర్వం అభివృద్ధి అనేది దేశం యొక్క సగటు అంతరంగిక ఉత్పత్తి పెరుగుదల రేటు కొలమానంగా గుర్తించబడేది. ప్రపంచబ్యాంకు, అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి తదితర ప్రపంచ ఆర్థిక ద్రవ్య వ్యవస్థలన్నీ పై కొలమానాన్ని ఒక ప్రమాణంగా స్వీకరించినవి. సగటు జాతీయ ఉత్పత్తి పెరుగుదల మూలంగా పేదరికం తొలగిపోతుందనే ధృఢవిశ్వాసం కలిగించబడింది. సంపన్న వర్గాలు సంపద సృష్టించే పరిశ్రమలలో పనిచేసే కార్మికులు, వారి చుట్టూ తిరగాడే సామాన్యుల ఆదాయాల పెరుగుదల ఫలితంగా పేదలంతా ప్రయోజనం పొందుతారని మోసపూరిత సిద్ధాంతాన్ని ధనాధ్య వర్గాలు అదే పనిగా ప్రచారంలోకి తెచ్చినవి. అయితే శతాబ్దాలు గడిచినా ఇటువంటి సిద్ధాంతం సత్యలితాలను ఇవ్వలేదు సరికాదా ప్రపంచ దేశాల మధ్య దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలు వర్గాల మధ్య ఆదాయాలలో అంతరాలు పెరిగిపోయినవి. కాబట్టి పేదరికానికి చికిత్స, జాతీయ ఆదాయాన్ని లేక జాతీయ తలసరిఆదాయాన్ని పెంచడం మాత్రమే కాదని రుజువయింది. సుమారు గత రెండు మూడు దశాబ్దాలు నుండి జాతీయ ఆదాయాన్ని పెంచడంతో పాటు ఆ ఆదాయాన్ని సమాజంలో సమతుల్యతతో పంపకం చేయడం ఫలితంగా పేదరికాన్ని నిర్మూలించవచ్చన్న ఆలోచన అంతర్జాతీయంగా అంగీకరించబడ్డది. అయినా అనుభవాలు ఆశించిన ఫలితాలను అందుబాటులోనికి రావటంలేదని స్థూలంగా చెప్పినవి. ఇదే సందర్భంలో పాకిస్థాన్ దేశానికి చెందిన కీ॥శే॥ మక్బూన్ ఉల్ హక్ అను అర్థశాస్త్రవేత్త మరియు మన దేశంలోని నోబెల్ బహుమతి గ్రహీత శ్రీ అమర్త్యసేన్ వారి సహచరులు ఇంకా వినూత్నంగా ఆలోచించారు. అంతర్జాతీయ మేధావులతో సైతం ఆమోదింపజేశారు. దారిద్ర్యాన్ని సూటిగా ఎదుర్కోవటానికి ఆర్థిక, సామాజిక సంస్కరణలు మాధ్యమంగా ఇటువంటి వర్గాలను సాధికారులను చేయడం ఈ సిద్ధాంత రహస్యం. శ్రమ, పరిశ్రమ, మానవుల సహజ కర్తవ్యం. అయితే ఈనాటి శాస్త్ర, సాంకేతిక విప్లవ యుగంలో మానవ శ్రమ ఉత్పాదకత పెరగాలంటే నైపుణ్యతతో కూడిన పరిశ్రమ అవసరం. దీనికి అవసరమైన విధంగా ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, ఉన్నత విద్యావిధానాలలో ఆమూలాగ్ర సంస్కరణలు అత్యవసరం. మానవాభివృద్ధి మాత్రమే దేశాభివృద్ధికి ఏకైక ప్రమాణమని ఆధునిక, ఆర్థిక, సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు ఘంటాపథంగా చెబుతున్నప్పుడు నూతన విద్యావిధానంతో పాటు నూతన ఆరోగ్యవిధానం అత్యంత ప్రాధాన్యతను సంతరించుకుంటున్నది. ఆరోగ్యంలో రోగ నివారణ, పర్యావరణ పరిరక్షణ, వైద్యం, పిల్లలు, తల్లుల పౌష్టిక ఆహారం, వృద్ధుల సంక్షేమం ప్రధానాంశాలుగా గుర్తించబడినవి. ఈ దశలోనే పేదలు ప్రధానంగా తమ బ్రతుకు భారాన్ని ఈడ్చే వ్యవసాయ రంగాన్ని సంస్కరించవలసియున్నది. భూ సంస్కరణలు, భూసార సంరక్షణ, నీటి పారుదల, ఆధునిక వ్యవసాయ యాజమాన్యం, విస్తరణ, మౌలిక సదుపాయాల రూపకల్పన ముఖ్యంగా పంటలకు గిట్టుబాటు ధరల చెల్లింపు ప్రభుత్వాల బాధ్యతలుగా గుర్తించవలసినవి. పారిశ్రామికీకరణలో 98%గా నున్న అసంఘటిత కార్మికులు, చేతివృత్తుల

సంస్కృతిపై ఆధారపడిన అత్యధిక పేదల ఆదాయాలను గణనీయంగా పెంచవలసిన గురుతర బాధ్యత రాజకీయ, సామాజిక వ్యవస్థలపైన ఉన్నది. కులాలు, వర్గాలు దాదాపు సారూప్యంగా నున్న భారతీయ బహుజనలందరూ పేదరిక శాపం నుండి విముక్తి చెంది ఆధునిక భారత పౌరులుగా విద్యాబుద్ధులతో తలఎత్తుకు తిరగాలంటే తమ దేశాన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశాల సరసన నిలబెట్టాలంటే ఈనాటి ప్రపంచీకరణ అందిస్తున్న అపురూప అవకాశాలను రాజకీయ శక్తులన్నీ సదావగాహనతో సంకల్పబలంతో పూర్తిగా వినియోగించుకోవాలి. మన దేశానికి అదృష్టాన ఒక జనాభాపర ప్రయోజనం సంక్రమిస్తుంది. రానున్న అనేక దశాబ్దాల వరకు ఈ దేశంలో అత్యధికులుగా నుండే యువతీ యువకుల మానవశక్తులతో ప్రపంచంలోనే ప్రథమ యువశక్తిగా వెలుగులోకి రానున్నది. ఇటువంటి యువశక్తి తారతమ్య తేడాలున్నప్పటికీ సృజనాత్మకత, నైపుణ్యత కలిగిన విద్యాబుద్ధులతో వివిధ రంగాలలో కృషివలులుగా మందడుగు వేస్తే దేశ సంపదకు కొదవఉండదు. విదేశీ సహాయం, రుణ సహాయం సంపూర్ణంగా ఉత్పత్తిదాయకంగా వినియోగంలోకి వస్తుంది. ఉత్పాదకత పెరుగుతుంది. ఉపాధి కల్పన త్వరత్వరగా జరుగుతుంది . నిరుద్యోగం నశిస్తుంది. దేశం సుఖసంపదలతో వెలుగొందుతుంది. సమానత్వం సాకారమవుతుంది. మానవాభివృద్ధి, కుటుంబ సంక్షేమం ప్రమాణంగా నవభారతావని అవతరిస్తుంది.

